

สแกนกับระเบิดให้แน่ชัด ก่อนก้าวลงสนามสู้ศึกส่งออกครึ่งหลังปี 2566

โดย ดร.รักษ วรรกิจโกคาทร

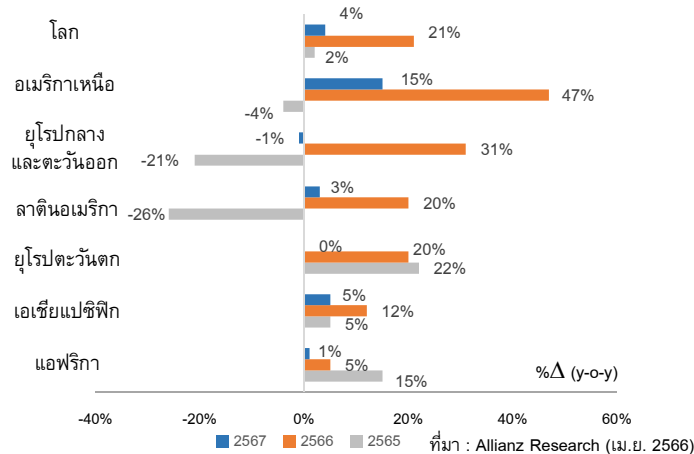
กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ผ่านมาแล้วครึ่งปีสำหรับปี 2566 เราได้เห็นสัญญาณโมเมนตัมการส่งออกไทยที่อ่อนแรงลงต่อเนื่องจากช่วงปลายปีที่ผ่านมา โดยมูลค่าส่งออกไทยเดือน เม.ย. 2566 หดตัว 7.6% นับเป็นการหดตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 7 ทำให้ในภาพรวมการส่งออกไทย 4 เดือนแรกของปี 2566 หดตัว 5.2% โดยเป็นการหดตัวเกือบทุกตลาดหลัก ยกเว้นจีน ซึ่งในแง่หนึ่งก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นการหดตัวจากฐานการส่งออกของไทยที่สูงในปี 2565 แต่ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับว่าภาวะเศรษฐกิจในหลายประเทศ โดยเฉพาะตลาดหลัก เริ่มชะลอตัว ส่วนหนึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากปัญหาเงินเฟ้อที่ปรับขึ้นสูงตั้งแต่เกิดสงครามรัสเซีย-ยูเครน ไปจนถึงแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยขาขึ้นที่เพิ่มต้นทุนทางการเงินให้กับภาคธุรกิจและผู้บริโภค สำหรับการลงสนามสู้ศึกในช่วงครึ่งหลังของปี 2566 ยังคงมีความเสี่ยงที่ต้องพึงระวัง ซึ่งบทความนี้จะขอประเมินความเสี่ยงที่อาจเปรียบเสมือนกับระเบิดที่ซ่อนได้พร้อมเพื่อที่ผู้ประกอบการจะได้คอยสังเกตและหลีกเลี่ยงเส้นทางที่มีกับระเบิด หรือเตรียมรับมือเพื่อให้ธุรกิจรอดพ้นจากผลกระทบของกับระเบิดในระยะข้างหน้าได้

กับระเบิดทางเศรษฐกิจและธุรกิจที่ต้องพึงระวังในช่วงครึ่งหลังของปี 2566

- **แนวโน้มล้มละลายของภาคธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2566** โดย Allianz Research คาดว่าดัชนีการล้มละลายของธุรกิจทั่วโลก (Global Insolvency Index) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 21% ในปี 2566 สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบถ ตลอดจนภาวะตึงตัวในตลาดสินเชื่อที่ทำให้ต้นทุนการประกอบกิจการของธุรกิจที่ประสบปัญหาในช่วงที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นสูงจนมีอาจยื้อกิจการต่อไปได้ อีกทั้งมาตรการของภาครัฐเพื่อช่วยเหลือภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ทบอหดหายลง

คาดการณ์อัตราการขยายตัวของ Global Insolvency Index

10 ประเทศที่ภาคธุรกิจมีแนวโน้มล้มละลายในปี 2566

ประเทศ	2566 %Δ (y-o-y)
ลัตเวีย	59%
เนเธอร์แลนด์	52%
ตุรกี	50%
สหรัฐฯ	49%
ฝรั่งเศส	41%
ลิทัวเนีย	39%
อินเดีย	36%
ไอร์แลนด์	30%
บราซิล	29%
เกาหลีใต้	28%

การล้มละลายของธุรกิจที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นส่งผลให้ความเสี่ยงในการผิดนัดชำระค่าสินค้าเพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่ธุรกิจที่มีปัญหามักมีความพยายามที่จะปกปิดสถานะทางการเงินของตนเพื่อที่จะยังคงความ

นำเชื้อถือในการดำเนินธุรกิจ จนกว่าจะมีการประกาศกิจการล้มละลาย ซึ่งก็จะทำให้มูลค่าของธุรกิจดังกล่าว มักมีหนี้ทางการค้าที่ค้างชำระระหว่างกันจำนวนมาก

- **เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักที่ยังชะลอตัวลงได้อีก ประกอบด้วย**

- **สหรัฐฯ (ตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทย) :** แม้ว่าในไตรมาสแรกปี 2566 เศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังขยายตัวได้ 1.3% แต่มีสัญญาณชะลอตัวในระยะข้างหน้าจากดัชนีชี้้นำเศรษฐกิจ Leading Economic Index (LEI) ในเดือน เม.ย. 2566 ที่ลดลง 0.6% ต่อเนื่องจากที่ลดลง 1.2% ในเดือน มี.ค. 2566 ขณะที่หลายกลุ่มธุรกิจในสหรัฐฯ ทอยยประกาศลดพนักงาน โดยเฉพาะกลุ่มเทคโนโลยี (Google, Amazon และ Microsoft) และกลุ่มค้าปลีกและ E-commerce (Walmart และ e-Bay) เพื่อควบคุมต้นทุนและรับมือกับสถานการณ์เศรษฐกิจที่มีแนวโน้มชะลอตัวมากขึ้น ตลอดจนความเสียหายจากปัญหาในภาคธนาคารสหรัฐฯ ที่พร้อมปะทุขึ้นอีก ล่าสุดธนาคารกลางสหรัฐฯ ตัดสินใจพักยกการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในการประชุมเดือน มิ.ย. 2566 ไว้ที่ระดับ 5-5.25% เพื่อรอดูสัญญาณเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลัง ขณะที่ Deutsche Bank ระบุว่ามีโอกาสเกือบ 100% ที่เศรษฐกิจสหรัฐฯ จะเข้าสู่ภาวะถดถอยภายใน 12 เดือนข้างหน้า และมีโอกาสจะเห็นเศรษฐกิจสหรัฐฯ เข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างรวดเร็วที่สุดภายในเดือน ต.ค. 2566

- **จีน (ตลาดส่งออกอันดับ 2 ของไทย) :** โมเมนตัมการฟื้นตัวของเศรษฐกิจจีนยังเผชิญความเปราะบางที่แฝงอยู่หลายประการทั้งภาคการผลิตที่ฟื้นตัวช้า สะท้อนจากดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อภาคการผลิตของจีน (Official PMI) ในเดือน พ.ค. 2566 ที่ปรับลดลงต่ำสุดในรอบ 5 เดือนที่ 48.8 (ต่ำกว่า 50 ถือว่าหดตัว) ขณะที่ราคาสินทรัพย์ที่สะท้อนความมั่งคั่งของชาวจีนเผชิญกับโมเมนตัมเชิงลบ โดยเฉพาะราคาบ้านใหม่ที่ยังหดตัวติดต่อกันเป็นเดือนที่ 12 เดือน และยังมีแนวโน้มถูกซ้ำเติมจากสัญญาณการส่งออกที่หดตัวถึง 7.5% ในเดือน พ.ค. 2566 ทำให้ทางการจีนต้องปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในเดือน มิ.ย. 2566 อีกทั้งยังมีแนวโน้มดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติม ซึ่งก็ต้องมาลุ้นกันต่อว่ามาตรการต่างๆ จะช่วยคืนฟอร์มให้เศรษฐกิจและกำลังซื้อของจีนในช่วงครึ่งหลังได้หรือไม่ ทั้งนี้ แม้การส่งออกไทยไปจีนในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2566 จะขยายตัวได้เล็กน้อยที่ 0.7% แต่ยังเป็นการฟื้นตัวแบบไม่ทั่วถึงเนื่องจากหากหักการส่งออกผลไม้ที่ขยายตัวสูงถึง 127% ออกไปพบว่าการส่งออกไทยไปจีนหดตัวสูงถึงราว 12%

- **วิกฤตหนี้ของประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศที่อาจปะทุขึ้นเป็นวิกฤตเศรษฐกิจ โดยตั้งแต่เกิดวิกฤต COVID-19 รัฐบาลของแต่ละประเทศต่างเร่งกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งผลให้หลายประเทศประสบปัญหาขาดดุลการคลังสูงขึ้น มาจนถึงสงครามรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อจากราคาอาหารและพลังงาน จนทำให้หลายประเทศขาดดุลบัญชีเดินสะพัดรุนแรงขึ้น ซ้ำเติมปัญหาขาดดุลการคลังที่มีอยู่เดิม สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศที่เศรษฐกิจเปราะบางอยู่แล้วจากการมีหนี้สาธารณะในระดับสูง ไม่สามารถรับมือกับปัญหาจนกลายเป็นวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ ตัวอย่างในปี 2565 กรณีของศรีลังกาและกานาที่เผชิญปัญหาเงินเฟ้อระดับสูง เงินสกุลท้องถิ่นอ่อนค่ารุนแรงทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับต่ำ และขาดแคลนเงินดอลลาร์สหรัฐฯ หรือกรณีอียิปต์ที่ประสบปัญหาขาดดุลบัญชีเดินสะพัดรุนแรงและเกิดภาวะขาดแคลนเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ตามมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ โดยผู้ส่งออกไทยก็ต้องเผชิญความเสี่ยงในการผิหนดชำระค่าสินค้าจากการที่ผู้นำเข้าปลายทางไม่สามารถหาเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อมาชำระค่าสินค้าได้ หรือบางกรณีคู่ค้าอาจไม่สามารถชำระค่าสินค้าจากการที่ค่าเงินท้องถิ่นอ่อนค่าลงรวดเร็วจนทำให้ต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้น ทั้งนี้ สถานการณ์ดังกล่าวในปี 2566 ถือว่ายังไม่คลี่คลายลง โดยเฉพาะในช่วงที่ต้นทุนทางการเงินมีแนวโน้ม**

สูงขึ้นและตึงตัวทั่วโลก ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาเหล่านั้นต้องเผชิญวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งยังเป็นประเด็น ความเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังต่อเนื่องในช่วงครึ่งหลังของปี 2566

กลยุทธ์ในการก้าวหลบกับระเบิด

- **ประเมินความเสี่ยงประเทศ** ท้ามกลางความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจโลกขาลง การทำความเข้าใจ สถานการณ์ของตลาดส่งออก เพื่อประเมินความเสี่ยงประเทศคู่ค้าในเบื้องต้น จะช่วยให้ผู้ส่งออกบริหารจัดการ ความเสี่ยงด้านตลาดได้ดียิ่งขึ้น โดยผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลความเสี่ยง ประเทศที่จัดทำโดยหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะการจัดกลุ่มความเสี่ยงประเทศตาม Country Risk Classification ของ OECD ที่มีการจัดกลุ่มความเสี่ยงประเทศกว่า 170 ประเทศทั่วโลก แบ่งเป็น 8 กลุ่มความเสี่ยง คือ 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 โดย 0 หมายถึง ความเสี่ยงต่ำสุด ตัวอย่างประเทศใน กลุ่มดังกล่าว เช่น ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ และ 7 หมายถึง ความเสี่ยงสูงสุด เช่น ลิเบีย และรัสเซีย ขณะที่ไทย จัดอยู่ในกลุ่ม 3 โดยการจัดกลุ่มของ OECD สะท้อนความเสี่ยงในมิติต่างๆ โดยเฉพาะด้านการชำระหนี้ ต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงการชำระหนี้ค่าสินค้า
- **ประเมินความเสี่ยงคู่ค้า** โดยการตรวจสอบสถานะทางการเงินของคู่ค้า การตรวจสอบประวัติการชำระเงิน รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการชำระเงินว่ามีลักษณะที่ผิดไปจากปกติหรือไม่ เช่น การขอขยาย เวลาการชำระค่าสินค้า หากพบว่ามีพฤติกรรมที่ผิดสังเกตหรือไม่มั่นใจ สามารถติดต่อ EXIM BANK เพื่อ ขอรับคำปรึกษาและคำแนะนำ รวมถึงใช้บริการประเมินความเสี่ยงผู้ซื้อ/ธนาคารผู้ซื้อเพื่อตรวจสอบ ความน่าเชื่อถือของผู้ซื้อ/ธนาคารผู้ซื้อในต่างประเทศ และนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและ กำหนดเงื่อนไขการชำระเงิน รวมถึงใช้บริการประกันการส่งออก ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นหากไม่ได้รับชำระเงิน

ท้ามกลางกับระเบิดความเสี่ยงเศรษฐกิจและธุรกิจที่รอเวลาปะทุ ผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะผู้ทำ ธุรกิจส่งออกจำเป็นต้องติดตามและทำความเข้าใจสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และควรเพิ่มความระมัดระวังความ เสี่ยงทางการค้าอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะการผัดนัดชำระค่าสินค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามสัญญาณการ ล้มละลายของธุรกิจ โดย EXIM BANK พร้อมเดินเคียงข้างผู้ประกอบการผู้ส่งออกอย่างมั่นใจด้วยบริการ อย่างครบวงจร โดยเฉพาะการสแกนและปิดความเสี่ยงประเทศ/คู่ค้า เพื่อให้ธุรกิจสามารถหลบหลีกกับระเบิด และเดินเกมรุกตลาดส่งออกครึ่งหลังอย่างราบรื่น

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการ ที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด